

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

לפני כבוד הרשמת בכירה טלי להב

1. תום ניסני	תובעים
2. אם תרצו - ציונות להיות או לחדול (ע"ר)	

נגד

מדינת ישראל, משטרת ישראל	נתבעת
--------------------------	-------

פסק דין

1
2 1. תביעה זו עניינה דרישת פיצוי של התובעים בסך של 30,000 ₪, בשל טענה לעיכוב שלא כדין,
3 תפיסת ציוד שלא כדין, מעצר שלא כדין וכבילה/איזוק שלא כדין, תוך עוולה חוקתית,
4 עוולות של כליאת שווא, תקיפה, רשלנות והפרת חובה חקוקה.

טענות הצדדים

5
6
7
8 2. לטענת התובעים, התובע 1, מר תום ניסני, ראש אגף הפעילים של ארגון "אם תרצו"
9 (התובעת 2), הגיע לשטח המצוי במערב גוש עציון על מנת לתעד ולשדר בשידור ישיר עבודות
10 חריש שבוצעו במקום בהיתר הצבא. התובעים סברו כי עבודות אלה פוגעות באינטרסים
11 לאומיים ולכן ביקשו לתעד את העבודות ולפרסמן על מנת לעורר את דעת הקהל. בשלב
12 מסוים, כך נטען, פנה אל התובע קצין המינהל האזרחי ששהה במקום ודרש ממנו להתפנות
13 מן השטח בהיותו שטח צבאי סגור. התובע השיב לקצין המינהל כי מדובר בשטח B ולכן
14 זימן הקצין את השוטרים בר ונור. לבקשתם עזב התובע את המקום, זאת על אף שלטענתו
15 הצו שהוצג בפניו היה בלתי קריא ולא ניתן היה להיווכח בגבולות ההכרזה. עם זאת, הניח
16 התובע כי הצו חל על שטח העמק בו בוצעו העבודות החקלאיות ולכן נסוג משטח זה לכיוון
17 ההר ונעמד מחוץ לשטח המוכרז - במקום שבו ניתן להשלים את מלאכת הצילום ונוכחות
18 המחאה, כאשר במיקומו זה אין הוא גורם להפרעה בעצם הימצאותו שם. השוטרים, כך
19 נטען, עלו אחרי התובע אל ההר. בהעדר צו בידם ובהעדר יכולת לקרוא את הצו (אף לפי
20 עדותם), דרשו השוטרים מן התובע לחדול מצילום ולצאת מהשטח. התובע ביקש
21 מהשוטרים להנחותו היכן גבולות תחולת הצו וטען כי נוכחותו ופעולותיו מהוות מימוש

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 58898-07-21 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 זכות דמוקרטית. מנגד דרשו השוטרים מן התובע להתלוות אליהם לניידת המשטרה ולחדול
- 2 מצילום. האירוע תועד בסרטונים שצורפו לכתב התביעה. התובע נטען צעד עם השוטרים
- 3 לפי דרישתם ומשהגיעו לניידת הודיע השוטר אלדין כי יבוצע בתובע חיפוש מוגבל על גופו.
- 4 התובע ציית לדרישה ורוקן את תכולת מכנסיו, תוך שהוא מוסר את תוכנה לשוטרים.
- 5 השוטרים חזרו על הדרישה לחדול מצילום; התובע סירב וטען כי הוא רשאי לצלם עד
- 6 לכניסתו לניידת. התובע הוכנס לניידת ונדרש למסור את המצלמה לידי השוטרים. התובע
- 7 ציין כי הדרישה נעדרת יסוד חוקי כיוון שהוא לכל היותר עוכב ובמענה הכריזו השוטרים כי
- 8 התובע עצור, תוך שפעולה זו תועדה בסרטון שצורף כמוצג ג'. בהמשך צוין כי השוטרים
- 9 אזקו את התובע איזוק ידיים ורגליים ונטלו ממנו את מכשירי הצילום והוא אף הובל לתחנת
- 10 המשטרה, שם המתין אזוק בידיו וברגליו 3.5 שעות עד לחקירתו. התובע, טען שלא נקט כל
- 11 פעולה אלימה ופעל בהתאם להוראות השוטרים, אף שמצא עצמו אזוק מושפל ונחקר בחשד
- 12 להפרת הצו. במהלך היום הוחזר לתובע צידוד האישי והוא שוחרר לביתו תוך מתן צו המורה
- 13 על הרחקתו למשך 15 ימים מאזור תחולת הצו. לסיכום טען בא כוחו, שהתובע עוכב, נעצר
- 14 נאזק וצידודו נתפס שלא כדין, בכך עוולה כלפיו הנתבעת והפרה את הוראות החיקוק
- 15 שפורטו.
- 16
- 17 3. הנתבעת טענה, כי התובע שהה בשטח צבאי סגור וכי מדובר "בתובע בעל עבר פלילי, אשר
- 18 מבקש לשלוח ידו לכספי הקופה הציבורית, תוך היאחזות בטענות שאין בהן ממש, באופן
- 19 חסר תום לב". לדברי באת כוחה של הנתבעת, המעצר היה לפרק זמן מינימלי, לאחר
- 20 שהנתבע סירב להתפנות מהשטח הצבאי הסגור על אף הפצרות השוטרים ששהו במקום.
- 21 התובע הוא שהביא למעצרו ולו היה נשמע להוראות השוטרים אזי "האירוע היה נמנע". לכן
- 22 נטען, אין להטיל על הנתבעת אחריות ולכלל היותר יש לקבוע, כי התנהלות התובע היא
- 23 שהובילה לאירוע והיא עולה כדי אשם תורם. לגופו של עניין, נטען כי ביום 14.1.21 נתקבל
- 24 דיווח מגורמים רלוונטיים בצבא, כי מתקיים חריש בתאום עם המינהל האזרחי בשטח
- 25 שהוכרז כשטח צבאי סגור, ואדם שהגיע למקום מפריע לחריש. בתמיכה להגנה צורפו
- 26 דו"חות הפעולה, הצו, והודעת קצין תשתיות חטמ"ר עציון. זמן מה לאחר מכן הגיעו למקום
- 27 השוטרים והם תועדו ע"י התובע. השוטרים הבהירו לתובע שוב ושוב שמדובר בשטח צבאי
- 28 סגור וששהייתו במקום אסורה על פי דין. התובע סירב להישמע לשוטרים, תוך שהוא
- 29 ממשיך "לצלם ולהפיץ בשידור חי את 'משנתו' והכל כדי לקנטר את שוטרי הנתבעת" (בלשון
- 30 ב"כ הנתבעת). התובע סירב להישמע להנחיות השוטרים והמשיך לשהות בשטח הצבאי
- 31 הסגור. לאחר דין ודברים טיפס התובע על הר סמוך והשוטרים נאלצו לטפס אחריו וביקשו
- 32 ממנו להתפנות מהאזור. התובע סירב להתפנות ומשכך לא נותרה לשוטרים ברירה אלא
- 33 לעכבו. משסירב התובע פעם נוספת להישמע להנחיות ולהיכנס לניידת הוא נעצר ונאזק.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 58898-07-21 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

1 "בשלב זה, בוצע חיפוש ראשוני באופן מוצנע לשלילת קיומם של כלי תקיפה". נטען כי
2 התובע נעצר בשעה 14:16 ונחקר בשעה 14:23, תוך שטען שלא הפר את הצו. בתום חקירתו
3 של התובע נבדקו בנוכחותו מכשיר הטלפון והמצלמה שבבעלותו ובשעה 14:52 שוחרר
4 התובע ממעצר בערובה בסך של 2,000 ש"ח, תוך שהוא מתחייב לא לשהות בשטח צבאי
5 סגור במשך 15 ימים. לטענת ב"כ הנתבעת, לתובעת 2 אין כל עילת תביעה כנגד הנתבעת
6 והיא חסרת זכות עמידה. הנתבעת פעלה על פי הוראות הדין ובהתאם לסמכויותיה החוקיות
7 ולכל הפחות יש לייחס לתובע אשם תורם "בשיעור מכריע של 100%".
8 למען הזהירות נטען כי ככל שנפל פגם בפעולות הנתבעת הרי שאין בכך כדי לזכות את
9 התובע בפיצוי כספי, שכן התנהגותו מהווה הסתכנות רצון, וכי החיפוש, תפיסת הרכוש
10 והמעצר - על כל שלביהם - בוצעו כדין.
11

דיון והכרעה

12
13
14 4. עניינו של ההליך שפני הוא טענת התובע שפעולות השוטרים, בזו אחר זו, בוצעו בהעדר
15 הרשאה חוקית ותוך גרימת עוולה חוקתית והפרת חובה חקוקה.
16 מנגד הגנת הנתבעת נסמכת על תוצאת סעיף 3 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה),
17 התשי"ב-1952, בו נקבע, כי-
18 "אין המדינה אחראית בנזיקים על מעשה שנעשה בתחום הרשאה חוקית, מתוך אמונה סבירה
19 ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית; אולם אחראית היא על רשלנות שבמעשה".
20 מתח זה שבין עמדות הצדדים נבחן בפסק דין זה.

עיכוב התובע בשל טענה לשהייה בשטח צבאי סגור

21
22
23
24 5. ראשית עוכב התובע (ולאחר מכן נעצר) בשל טענה לשהייתו בשטח מוכרז כשטח צבאי סגור.
25
26 6. בעניין זה בתביעה נטען, כי פעילותו של התובע כראש אגף פעילים בארגון "אם תרצו",
27 הביאה אותו לסיקור פעולות חקלאיות שבוצעו בפאתי הישוב מעלה רחבעם. אף לפי הודאתו
28 של התובע, השוטרים הציגו בפניו את מפת צו ההכרזה על השטח כ"שטח צבאי סגור",
29 ערוכה בקני"מ 1:100,000.
30 התובע הצהיר כי לא ניתן היה לקבוע את גבולות השטח הצבאי על יסוד המפה שהוצגה בפניו
31 אולם ברור היה לו כי העמק מצוי בתחום הצו, לכן יצא מתחום העמק ועלה לצלע ההר
32 במטרה לתעד בצילום את הפעולות החקלאיות. תיעוד מיקומו של התובע נצפה על ידי בית
33 המשפט בסרטונים שהוצגו על ידי התובע.
34

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

7. בכתב ההגנה, הנתבעת ציינה כעובדה את ההכרזה על ה"שטח" כשטח צבאי סגור מכח צו בדבר הוראות בטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון) (מס' 1661), התשפ"א-2021.
הנתבעת לא התייחסה בהגנתה - לה צורפה מפת ההכרזה כנספח 2 בעמ' 19 - למידת הבקאות אגב פעולת האכיפה, וליכולת של אזרח מן השורה לזהות את גבולות תחום ההכרזה על יסוד המפה המצורפת לצו, כאשר עיון במפה מעיד כי מדובר במפה מושחרת ברובה ונעדרת נקודות ציון ברורות.
8. לצד זאת, אין חולק כי תוצאת ההכרזה הנסמכת על הצו חתום, מונעת- בלשון הצו- כניסת "אדם לשטח הסגור" וחיובו "לצאת ממנו לאלתר" (ר' סעיף 3 לנוסח הצו). ברי כי תוצאה זו מחייבת את השוטר האוכף את הצו להכיר באופן ברור ומדויק את גבולות שטח ההכרזה, שכן מבלי הכרה וזיהוי של תחום גבולות הצו, עלולה אכיפתו להוות חריגה מובהקת מהרשאה חוקית.
נדרשה איפוא הוכחה, כי השוטרים אשר אכפו את הוראות הצו, והורו מכוחו על עיכוב ומעצר התובע אכן זיהו את תחום ההכרזה והציגו לתובע את היותו שוהה בתחום האסור בשהייה, טרם ביצוע עיכוב ומעצר.
9. טענה ב"כ הנתבעת בסיכום טענותיה:
3. אלא שבניגוד לגרסה זו, בכתב התביעה שהוגש כתצהיר מטעמו (ס' 4-5 לכתב התביעה) טען התובע כי הוא ראה שהשטח הצבאי הסגור חל הן על "העמק" והן "על הרצועה הסובבת". כפי שניתן לראות בבירור בסרטון (לדוגמה, ד' 35:00) בעמק התבצע החריש (להלן: "העמק") והרצועה הסובבת התנשאה לגובה מסביב לעמק. ניתן לראות בסרטון את הגבעה עליה טיפס התובע לאחר שנדרש לצאת מהשטח הצבאי הסגור (להלן: "הגבעה"), עליה נמצאת סככת עץ, או "הבודקה הלבן" כפי שהגדיר זאת סרן היתים שהעיד מטעם הנתבעת והיה בשטח במועד האירוע (עמ' 4, ש' 3). גם בלי להבין את גבולות הצו באופן מדויק, הרי שהתובע עצמו הודה כי הבין שהצו חל על העמק ועל הרצועה הסובבת, כך שאין כל ספק שכדי לצאת מהשטח הצבאי הסגור, היה עליו לעמוד מעבר לגבעה, היא הרצועה הסובבת, גם לשיטת התובע.
ולא היא.
על פניו המפה שצורפה לצו הינה מפה מושחרת בקנה מידה 1:100,000 שאינה מאפשרת זיהוי "הרצועה הסובבת", תוך מיקומה שטח. הנתבעת כפי שיפורט אף לא הצליחה להוכיח שהשוטר שזומן להיחקר (והשוטר שלא זומן להעיד) זיהו באופן ברור מיקומו של התובע טרם עיכובו אל מול השטח המסומן במפה.
10. עדי הנתבעת- הנתבעת זימנה לעדות מטעמה את קצין המנהל האזרחי, סרן הייתם, וכן את אחד מן השוטרים - רס"ר אלדין. השוטר הנוסף שנטל חלק פעיל בארוע, השוטר בר, לא זומן להיחקר מבלי שניתן טעם לכך.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 58898-07-21 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

11. עדותו של קצין המנהל האזרחי לא תמכה בטענה כי גבולות שטח ההכרזה היו נהירות לגורמי האכיפה. הקצין אישר כי השוטרים אלדין ובר הם שהנחו את התובע אשר למיקומו ביחס לתחומי ההכרזה (שוי' 5-6 עמ' 4 בפרוטוקול ישיבת ההוכחות).
- הקצין אישר כי לשוטרים "לא היה את הצו עם המפה" (שוי' 7-8).
- הקצין ציין כי אכן מדובר בתצ"א (תצלום אוויר), כאשר עפ"י עדותו "לא מצרפים מפת קוד ; זה רק לקצינים. אנחנו בדקנו בשטח" (ר' שוי' 16).
- הקצין אישר כי "בתצ"א אין נצ" (ר' שוי' 18), ועם זאת סבר כי התובע "הפר את הצו".
- ההפדה כאמור לא נתמכה בעדותו בציון מיקום התובע - הן עם הגעתו והן לאחר שנע למעלה ההר.
12. מכאן תיאר קצין המינהל האזרחי בעדותו את האינטראקציה שהביאה לעיכוב התובע. בחקירתו השיב:
- ש. אתה תסכים איתי שבשלב מסוים הוא היה בגבול הצו. למה לא אמרת לו תישאר בנקודה הזאת ואתה יכול לצלם?
- ת. כי אז הגיעו השוטרים, התנהל ביניהם דו שיח, ואחרי שהם הזהירו אותו שוב פעם הוא המשיך לצלם, ואז נאלצו לעצור אותו השוטרים.
- ש. הוא שאל אותם תגידו לי איפה לעמוד. למה לא אמרו לו איפה ניתן לעמוד?
- ת. כבר ביקשו ממנו כמה פעמים. לנו, אחרי הפדה של פעם ראשונה - אפשר לעצור. אני מבין את הפעילות שלו. מי שהיה שם - יצא, והוא נשאר בגלל הפעילות שלו.
13. להשלמת עדות קצין המנהל זומן לעדות רס"ר אלדין.
- השוטר אישר בעדותו, כי התצ"א "בצבע אפור" (ר' שוי' 6 עמ' 5).
- לגבי מידת היכרותו עם תחומי ההכרזה אל מול מיקומו של התובע העיד:
- "איפה תום עמד בהתחלה ואיפה עצרת אותו?
- ת. לא יכול לזהות."
- ובהמשך:
- ש. איך אתה יודע אם הוא עומד בתוך הצו?
- ת. המת"ק אומר לי ומסמן והוא מכיר את השטח שיש אדון שמפר את הצו. היתם היה ולא זוכר מה הוא אמר לי.
- ש. התובע עלה על ההר, ואז יש סרטון שנקרא GH01471, אומר לך בדקה 2.12 לך ולבר לאן אתה רוצה שאני אלך, למה לא אמרת לו תלך 30 מטר, תעמוד פה 20 מטר כדי שהוא יצלם מחוץ לשטח הצו?

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 58898-07-21 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 ת. ברנע שהגעתי לשטח, השומר שהיה במקום (השוטר בר ט.ל) אני מאמין שהוא הסביר
- 2 לו לעזוב את המקום כי זה שטח צבאי סגור.
- 3 ע. לשטח צבאי סגור יש גבול, הוא שאל איפה אתה רוצה שאני יעמוד, למה לא אמרת לו
- 4 שאיפה כן הוא יכול להיות?
- 5 ת. אמרתי שהשומר הסביר לו.
- 6 ע. אתה היית למעלה על ההר ולא היה לך את הצו ביד?
- 7 ת. לא זוכר.
- 8 ע. אתם עכבתם אותו לניידת?
- 9 ת. כן. (ר' שו' 15-26 עמ' 5)
- 10
- 11 כאמור השוטר "שהוא הסביר לו לעזוב את המקום כי זה שטח צבאי סגור", לא זומן לעדות.
- 12
- 13 14. לצד זאת, האירועים כאמור **תועדו בסרטונים** שהוצגו.
- 14 ה"עמק" אשר אף להבנת התובע היה בתחום ההכרזה נצפה ברורות כאזור בו לא שהה
- 15 התובע.
- 16 בסרטון (מוצג א-ג) נצפים שני השוטרים שהגיעו לאכוף את איסור השהייה ב"שטח".
- 17 השוטרים נצפים כמי שאינם מצוידים במפת השטח המוכרז.
- 18 התובע מתועד כאשר הוא פונה אליהם פעם אחר פעם בבקשה להציג לו את המסמכים
- 19 המקימים איסור שהייה במקום (ר' מוצג א') ללא מענה.
- 20 אגב צפיה בסרטונים נראה, כי לא הוצג בפני התובע כל מסמך - לרבות מפת השטח המוכרז.
- 21 בדקה 7:48 מודיעים השוטרים כי "זה שטח צבאי סגור"; התובע, במענה, מציין כי זו זכותו
- 22 הדמוקרטית וכן "אתה יודע שאני מחוץ למפה... אני מחוץ לשטח. לאן אתה רוצה שאני אלך?"
- 23 (8:06) "לעלות עד אלי, שאני נמצא מחוץ לשטח להיזי אותי" (9:18).
- 24 תוצאת הדו שיח והעיכוב מתועדים בלשון פשוטה: "...אתה מעוכב" (9:59).
- 25
- 26 15. התרשמתי איפוא כי שעה שהגיעו השוטרים לבצע פעולות אכיפה בעניינו של התובע, לא היו
- 27 גבולות השטח המוכרז נהירים להם, והם אף סירבו ליתן לתובע מענה נדרש לשאלה האם
- 28 הוא אכן מצוי בתחום ההכרזה ולאן עליו לזוז כך שיעמוד, כמתחייב, מחוץ "לשטח הסגור"
- 29 (ר' גם פרטי הטיפול בארוע - דו"ח הפעולה).
- 30 תחת זאת הורו השוטרים, כנצפה בסרטון "בוא איתנו...אתה מעוכב".
- 31

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

16. יובהר, אילו הפר התובע את הצו ושהה בשטח מוכרז אזי היתה בוודאי קמה עילת עיכוב. תחת זאת סעיף 1 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן - **החוק**) קובע ברורות: "אין מעצר ועיכוב אלא בחוק או לפי חוק מכוח הסמכה מפורשת בו". ולכן שעה שנטען שעילת העיכוב הינה **בשל שהייתו בשטח המוכרז** ולא הוכח שאכן שהה במועד העיכוב בשטח האסור לשהייה, קרי שטח המצוי בגבולות הכרזה ברורים נהירים הן לשוטרים והן לאזרח, אזי מדובר בעיכוב כמתואר בחריגה מסמכות.

17. נרשמה לחיוב התנהלות התובע כפי שנצפתה ולפיו פניותיו החוזרות להבהיר לו את מיקומו נענו בהתעלמות ובהיעדר בירור, תוך הסלמת המענה עד להכרזה על עיכוב. מה גם שבקשות התובע, לא הובעו בנימת כעס אלא בענייניות, ונראה, כי כל שהיה על השוטרים הוא לברר עם הקצין הממונה את גבולות הצו לאשורם ולהציגם בפני התובע ואז ורק אז, וככל שהיה מסרב התובע לעזוב את ה"שטח" (המוגדר היטב) היה מקום להחמיר בפעולות האכיפה.

חיפוש ותפיסת המצלמות

18. מכאן, התובע נצפה מובל לניידת המשטרה, שם תועדה פניית השוטרים לביצוע חיפוש: "תראה לי מה יש לך בכיסים" (13: 38).
- השוטר בר מהסה את התובע (24: 1 מוצג ב) וקובע "כל החפצים אלינו אם לא תהיה עצור..אתה רוצה להיות עצור אני שואל אותך".
19. במוצג ג' מתועד המשך התפיסה.
- השוטר בר: "הציוד לא נשאר איתך נקודה סוף" (33: 0).
- ומיד בתום פעולות אלה הכריז השוטר: "תביא ידיים אתה עצור, זהו אתה עצור" (38: 00).
20. צפיה בסרטונים מעלה, כי דרישת החיפוש הספונטנית נענית מצד התובע בריקון כיסיו. עם זאת, מקור הסמכות לחיפוש מוגבל על גופו של אדם שעוכב, שלא אוזכר בהגנת הנתבעת, מצוי בהוראת סעיף 72א לחוק הקובע כי -
- "(א) שומר רשאי לערוך חיפוש מוגבל על גופו של אדם שעוכב, בעת כניסתו לרכב בשימוש משטרת ישראל או לאמבולנס, בליווי שומר, לשם תפיסת נשק או חפץ אחר, העלול לסכן את שלומו של אדם או את ביטחון הציבור או העלול לסייע בבריחתו גם בלא חשד שהאדם מחזיק חפץ כאמור, ורשאי השומר לתפוס את החפץ שהתגלה אנג החיפוש.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 58898-07-21 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 (ג) נערך חיפוש או נתפס חפץ במהלך החיפוש או נעשה שימוש בכוח לפי הוראות
- 2 סעיף זה, יצוין הדבר בדוח העיכוב הנערך לפי סעיף 74.
- 3
- 4 בעניינו של התובע לא ניתנה כל התייחסות לעילת החיפוש.
- 5
- 6 21. ב"כ הנתבעת הפנתה לסמכות לתפיסת המצלמות, תוך העדר התייחסות לסמכות החיפוש,
- 7 וטענה כי התפיסה נעשתה מכח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח
- 8 חדש], תשכ"ט-1969, בו עוגנה סמכותו של שוטר לתפוס חפצים.
- 9 בסעיף 32 לפקודה נקבע-
- 10 "32.(א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים
- 11 לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה או שניתן כשכר בעד
- 12 ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."
- 13
- 14 ב"כ הנתבעת ציינה, כי בהתאם לסיפא ללשון הפקודה סבר מי מהשוטרים, כי לאור דרישתו
- 15 להפסיק לצלם את האירוע, מכשיר הטלפון "שימש ראיה לביצוע עבירה". לדעתה, אף
- 16 התובע לא חלק על כך ומסר את המצלמה למשטרה לשם העתקת הצילומים.
- 17
- 18 22. ואולם, גם בתום שמיעת עדות השוטר הדרישה לחיפוש או לתפיסת הרכוש הפרטי אינה
- 19 מובנת, בפרט לאור צירוף תיעוד האירוע ממצלמות גוף של השוטרים (נספח 4 לכתב ההגנה)
- 20 ולאור הטעם היחיד שנטען שאותם צילומים מתעדים את "ביצוע עבירה".
- 21
- 22 23. בסופו של יום התרשמתי, כי גם פעולת החיפוש וגם תפיסת הציד האיש הפרה את האיזון
- 23 הנדרש, המוטל לטובת העדר פגיעה בקניינו של התובע בנסיבות אלה (ר' שיקול להטיית
- 24 האיזון לטובת האינטרס הציבורי [בש"פ 2189/14 ע"ד אורי פלדמן נ' מדינת ישראל \(נבו\)](#)
- 25 [24.4.2014](#) וההפניה לבש"פ 3822/03 [נסרין נ' מדינת ישראל](#), [פורסם בנבו] פסקה 6
- 26 להחלטת השופטת חיות (12.6.2003); בש"פ 321/02 [אבו שארב נ' מדינת ישראל](#), [פורסם
- 27 בנבו 2.4.2002].
- 28 הפגיעה בעניינו בתובע אגב החיפוש ותפיסת הציד האיש, אינה נהירה ואינה מוצדקת, לא
- 29 הוכחו היסודות הנדרשים למתן הרשאה לביצוע חיפוש בכליו של התובע, ובוודאי לא הוכח
- 30 כל יסוד סביר להניח כי במצלמה או בחפצי התובע נעברה, או עומדים לעבור עבירה, או אף
- 31 שדוקא מצלמתו עשויה להימצא ראיה בהליך משפטי בשל עבירה.

32

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

נסיבות המעצר:

- 1
- 2
- 3 24. סעיף 1 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן – "החוק")
- 4 קובע ברורות-
- 5 "אין מעצר ועיכוב אלא בחוק או לפי חוק מכוח הסמכה מפורשת בו.
- 6 מעצרו ועיכובו של אדם יהיו בדרך שתבטיח שמירה מרבית על כבוד האדם
- 7 ועל זכויותיו."
- 8
- 9 25. ב"כ הנתבעת, דייקה בעילת המעצר בסיכומיה וטענה, כי – "התובע לא נשמע להוראות
- 10 השוטרים, כך שלא נותרה בידהם כל ברירה אלא לעצרו".
- 11 האמנם?
- 12
- 13 26. סעיף 23 לחוק קובע, כי-
- 14 (א) שוטר מוסמך לעצור אדם אם יש לו יסוד סביר לחשד שאותו אדם עבר
- 15 עבירה בת מעצר והתקיים אחד מאלה:
- 16 (1) האדם עובר בפניו או עבר זה מקרוב עבירה בת מעצר, והוא סבור, בשל
- 17 כך, שהוא עלול לסכן את בטחונו של אדם, את בטחון הציבור או את בטחון
- 18 המדינה;
- 19 ס' 7(1) בחוק זה, "עבירה בת מעצר" – כל עבירה למעט חטא.
- 20
- 21 27. כאמור, לא הוכח שהתובע שהה בשטח המוכרז. עיון בדו"ח הפעולה מעלה, כי אין אבחנה
- 22 בין אכיפת הוראות הצו כלפי "אריה", אדם נוסף ששהה כך נראה בעמק, לבין המעבר
- 23 לאכיפת הוראות הצו כלפי התובע שצוין ברורות, כי לצורך הגעה אליו נזקקו השוטרים
- 24 לעלות לגבעה – "לאחר מכן היה על הגבעה למעלה...נגשנו לחשוד תום ניסני".
- 25
- 26 28. היות הגבעה בשטח המוכרז לא נתמכה כאמור אף בעדותו של קצין המנהל האזרחי
- 27 שהתקשה למקם התובע בשטח "האסור" והעיד, כי-
- 28 "לשאלת בית המשפט: האם מדובר בתצ"א? אני משיב, אני מציג לביהמ"ש את התצ"א. בתוך
- 29 הטופוגרפיה רואים את הכל. בפעם הראשונה שהזהרתי אותו הוא היה בעמק והוא עלה לבודקה...
- 30 רואים בסרטון שהוא עולה במדרון.
- 31 ע. כשאתה עושה צו שטח צבאי סגור, למה אתה לא מצרף מפת קריאה?
- 32 ת. זה תצ"א שאפשר לקרוא אותה.
- 33 ע. מי שמכיר את השטח יכול להתמצא, תכף נראה אם נור השוטר יכול לקרוא אותה?

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 ת. השומר הצליח להבין. לא מצרפים מפת קוד זה רק לקצינים. אנחנו בדקנו בשטח.
- 2 ש. אתה מסכים איתי שאין נ.צ. בתצ"א?
- 3 ת. בתצ"א אין נ.צ.
- 4 ש. ברנע שהוא נעצר במדרון, אתה מסכים איתי שהוא לא הפריע לעבודות?
- 5 ת. איך אני יודע שהוא לא הפריע? אנשים חרשו ממש מתחתיו. " (ר' עמ' 4 לפרוטוקול).
- 6
- 7 29. שוכנעתי איפוא, כי הנתבעת לא הבחינה בין פעולת העכוב והמעצר ולא הוכיחה יסוד סביר
- 8 לחשד שהתובע עבר עבירה בת מעצר.
- 9 כאמור, צפיה בסרטונים מתעדת שלב ההכרזה על המעצר כאמירה ספונטנית: השוטר בר
- 10 מהסה את התובע (1:24 מוצג ב) וקובע "כל החפצים אלינו אם לא תהיה עצור..אתה רוצה
- 11 להיות עצור אני שואל אותך" ומיד בתום פעולות אלה הכריז השוטר: "חביא ידיים אתה עצור,
- 12 זהו אתה עצור" (00:38).
- 13 מכל האמור, מעצרו של התובע בוצע בהעדר עילה להפעלת הסמכות.

כבילה/איזוק ידיים ורגליים

- 14
- 15
- 16 30. התובע עתר לפיצוי גם בשל כבילתו/איזוקו בידיו וברגליו.
- 17 בעניינו התובע נצפה נאזק בניידת ונותר אזוק נטען ולא הוכחש גם במהלך שהותו במעצר
- 18 בתחנת המשטרה.
- 19
- 20
- 21 31. ב"כ הנתבעת הפנתה לפקודת מטא"ר 02.220.044 בעניין כבילת עצורים וטענה, בסיכום
- 22 הטענות, כי מדובר ב"שאלה שעניינה שיקול דעת מבצעי". במקרה זה טענה, סירב התובע
- 23 להישמע להוראות השוטרים מספר פעמים ובלשונה "לאור רגישות האירוע ונסיבות האירוע,
- 24 אין ספק כי השוטרים פעלו כדין עת כבלו את התובע במטרה למנוע ממנו לברוח מהמקום".
- 25
- 26 32. עם זאת, צפיה בסרטונים אגב הפעלת הסמכות וניתוח עדות השוטר אינה מתיישבת עם
- 27 ההרשאה החוקית המפורטת בלשון החוק ובפקודה.
- 28
- 29 33. לאורך הסרטונים לא נצפית כל פעולת הפרעה מצד התובע ואף לא נצפה היעדר שיתוף פעולה
- 30 ממשי מצדו. התובע אכן הפנה שאלות לעניין מקור הסמכות, אולם אין מקום לראות זאת
- 31 כהפרעה בנסיבות אלה.
- 32 בוודאי שאין בהתרחשויות המתועדות כדי להקים ראשית חשש לבריחת התובע מהמקום,
- 33 שלא נצפית בסרטונים כלל. בעניינו, התובע אף נצפה מתלווה לשוטרים ללא התנגדות -
- 34 נוכח דרישתם להתלוות אליהם לניידת.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

1
2 34. הכבילה על אף ההפניה, אינה מתיישבת עם התנאים הקבועים ברורות בנהלי אג"מ, שיטור
3 וקהילה, כליאה מס' נוהל עדכני 220.005.04, כאשר עקרויות לכבילה/איזוק נוסחו באופן
4 הבא:

1. כבילה

- א. משטרת ישראל מחויבת לשמור על עצורים שבמשמורתה ולמנוע את הסיכונים הנשקפים מהם, לרבות הימלטותם. לצורך כך רשאי שוטר להפעיל כוח סביר כנגד עצור ואף לכבול אותו.
ב. יחד עם זאת, בכבילה יש משום פגיעה בחירותו, בכבודו ולעתים אף בגופו של העצור, לכן, יש לעשות איזון ראוי בין חובת המשטרה למנוע הימלטות של עצורים ולמנוע את הסיכון הנשקף מפניהם, לבין הצורך לשמור על כבודם.

5
6 הכבילה הוגדרה ברורות-

7
א. "כבילה" – אמצעי ריסון שבו נעשית קשירה בכבלים של אחד הגפיים או יותר, המגבילה את חופש התנועה.

9 ואף מדרג אמצעי הכבילה הוגדר ברורות –

ב. שיטות כבילה:

- 1 (1) במקום בו הוחלט לכבול עצור בהתאם להוראות נוהל זה, יקבע השוטר את אופן הכבילה בהתחשב במאפייני העצור, חומרת העבירה, החשש להעלמת ראיה והמידע הנוגע לאפשרות בריחתו.

11
12 35. בעניינו נכבל/נאזק התובע בידיו וברגליו בו זמנית ללא כל טעם נראה לעין.
13 לא נטען ולא הוכח כי היו ניסיונות התחמקות מצד התובע, לא כל שכן ניסיונות בריחה, פרט
14 למחאה מילולית בלשון רפה, התובע נצפה נאזק כפי שנשמע ברורות מפיו של השוטר (שלא
15 זומן להיחקר) "תביא ידיים אתה עצור זהו אתה עצור" (38: 00). עילת האיזוק מתועדת
16 בסרטון בדבריו של השוטר שלא הובא לעדות: "אתה לא הקשבת". צידוק למתואר - לא ניתן
17 על ידי הנתבעת.

18 19 שהייה במעצר בכבילת ידיים ורגליים בתחנת המשטרה

20
21 36. נותר להיזקק לדרישת הפיצוי של התובע בשל מעצרו בתחנת המשטרה, כבול בידיו ורגליו
22 לפרק זמן של כ-5 שעות.

23
24 37. נסיבות המעצר תועדו לעיל. בדו"ח המעצר התווספה עילה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו
25 - דבר שלא נתמך בדו"ח הפעולה, בו צוינה שהייה בשטח צבאי סגור. בדו"ח יוחס לתובע

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 58898-07-21 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 סירוב להתפנות ואף צוין כי בוצע חיפוש בגופו, בגדיו וכליו של התובע מבלי שנתפס דבר
- 2 חשוד.
- 3 מנספח 6 לכתב ההגנה נראה, כי נטלו מהתובע אמצעי זיהוי. בפרוטוקול החקירה שב התובע
- 4 והצהיר כי שהה מחוץ לשטח המוכרז, כאשר רס"ב רוזנברג, תיעד מפיו של התובע את
- 5 הודעתו כחשוד ותוצאת החקירה התמצתה בשחרור בערובה בסך של 2,000 ₪ לפי החלטת
- 6 קצין (לפי סעיף 42 לחוק).
- 7
- 8 38. ב"כ הנתבעת טענה בסיכום טענותיה, כי מדובר בפרק זמן של פחות מ-5 שעות. לשיטתה,
- 9 פרק זמן זה, לאור הנסיבות, אינו מקנה זכות פיצוי לתובע, ולכל היותר יש לפצותו על הצד
- 10 הנמוך, בהעדר נזק ממשי, ויש אף לייחס לתובע אשם תורם משמעותי "לאור התנהלותו
- 11 הפסולה".
- 12
- 13 39. מנגד טען ב"כ התובע, כי מדובר בפגיעה חוקתית בזכות החירות, תוך הותרת התובע בסופו
- 14 של יום אזוק בידיו וברגליו שעות ארוכות, אף בתחנת המשטרה. לדבריו, מן התובע נשללה
- 15 זכות הביטוי וההפגנה וכן נשללה ממנו זכותו לתעד ולסקר לטובת צופיו את הנעשה בשטח.
- 16 נטען כי הפיצוי צריך להינתן על מעצר שווא ועל איזוק שווא אשר בהקשרם יש לכמת בסך
- 17 של 8,000 ₪.
- 18
- 19 40. עיון בראיות הנתבעת ועדותו של השוטר אלדין, אינה מסייעת להפריך התרשמות הנציפה
- 20 בסרטונים לפיה "ההסלמה" בפעולות האכיפה היתה "ספונטנית".
- 21 סעיף 1(א) לחוק המעצרים מורה כי -"מעצרו ועיכובו של אדם יהיו בדרך שתבטיח שמירה
- 22 מרבית על כבוד האדם ועל זכויותיו".
- 23 סעיף 9(א) לאותו חוק קובע, כי-
- 24 "עצור יוחזק בתנאים הולמים שלא יהיה בהם כדי לפגוע בבריאותו ובכבודו".
- 25
- 26 41. לא שוכנעתי ולא הוצג בפני, כל צורך או הצדקה לכבילתו של התובע. כבילת התובע בידיו
- 27 וברגליו נציפה כפעולה לא הכרחית, שהביאה לאור טיבה לפגיעה משמעותית מיותרת בתובע
- 28 (ר' גם [בש"פ 654/20 פלוני נ' מדינת ישראל \(נבו 26.1.2020\)](#)).
- 29

הזכות לפיצוי-

- 31
- 32 42. מדובר באירוע בו פעלה הנתבעת, פעם אחר פעם, תוך נקיטת פעולות אכיפה בחריגה
- 33 מהרשאה חוקית. הוראות החוק, אשר נועדו להתוות מסגרת קשיחה להפעלת סמכויות
- 34 רשויות האכיפה בהגבלת חירותו של האזרח הופרו, למרבה הצער, בזו אחר זו. התובע נצפה

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- 1 בסרטונים כנוע ומובך. ניסיון הנתבעת, גם אגב סיכום טענותיה, לייחס לפעולות התובע
- 2 בנסיבות אלה 'הפרעה' או למעלה מכך הפרת הוראות החוק המצדיקה חיפוש, תפיסת ציוד
- 3 אישי, כבילה בידים וברגליים ומעצר בן 5 שעות, אינה מתיישבת עם החומר הראייתי
- 4 והעדויות שנשמעו בפני.
- 5 ברי, כי כשם שמצופה מאזרח להישמע ולציית להוראות בעל סמכות, הכח המוקנה לבעל
- 6 הסמכות מחייבו להפעילו על פי דין, הן לאור מקור הסמכות והן לשם העצמת אימון הציבור
- 7 אגב פעולות האכיפה.
- 8 ולכן, גם אם סברה הנתבעת כי פעולות הסיקור של התובע גורמות לה לטרדה, הרי שבהעדר
- 9 מניעה חוקית לא ניתן היה לסיים את האירוע במעצר ספונטני, תוך ביצוע פעולות חיפוש,
- 10 תפיסה, מעצר, איזוק וכבילה ממושכת. צבר הפעולות ותוצאת האירוע מחייבים פסיקת
- 11 פיצוי הולם.
- 12
- 13 43. נוכח הפרת הוראות החוק והנהלים, לא ניתן לייחס לאירוע זה חכמה שבדיעבד או ניתוח
- 14 ב"תנאי מעבדה" (ר' ע"א 3684/98 **מדינת ישראל נ' זאוויד באדר אחלייל ואח'** (נבו
- 15 07.03.1999) וכן ת"א (שלום ירושלים) 3359/06 **פרופ' אריה אלדד נ' מדינת ישראל** (נבו
- 16 22.10.2008). מנגד, נזקקתי כמתחייב לפסיקת בית המשפט המחייבת בחינת נורמת
- 17 הזהירות שאין בה כדי להצר את צעדיה של המשטרה (ר' ע"א (מחוזי ירושלים) 3238/09
- 18 **מדינת ישראל – משטרת ישראל נ' טלי בן לולו** (נבו 08.09.2009) אל מול "הבטחת זכויות
- 19 היסוד של הנחקרים לחירות אישית ולשמירה על הכבוד; ואת הקלקולים העשויים לצמוח כתוצאה
- 20 מהטלת האחזיות, הן לעבודת המשטרה והן לאופן התייחסותם של חשודים אל מערכת האכיפה
- 21 והמשפט" (ר' **תא"מ (שלום י-ם) 13-03-1992 פלוני נ' מדינת ישראל** (נבו 11.12.2013) ושם
- 22 ת.א. (שלום י-ם) 11573/04 ליבוביץ נ' **מדינת ישראל** – פורסם באתר נבו)".
- 23
- 24 44. לאחר בחינת נסיבות העניין שוכנעתי, כי הוכח שמדובר בעכור ומעצר שווא, תוך הרחבת
- 25 עילות המעצר בדו"ח פעולה. יש ליתן את הדעת גם לנסיבות החיפוש ולתפיסת ציודו האישי
- 26 של התובע ובוודאי לכבילתו בידיו ורגליו בפרק הזמן בו שהה במעצר כמתואר.
- 27
- 28 45. התובע בארוע זה ביקש לבצע פעולת תעוד וצילום בשטח אשר בהעדר איסור לשהות בו, אין
- 29 מניעה להמצא בו. בבג"ץ 6824/07 **ד"ר עאדל מנאע נ' רשות המסים**, סד(2) 479 (2010) הדן
- 30 בגדרי הרחבת הפעלת סמכות שהוקנתה לרשות על פי דין (בשינויים המחויבים בעניינו),
- 31 הוטעם, כי-
- 32
- 33 "בסופו של יום, אומץ בבית משפט זה מודל ביניים לעניין היקף פרישתה של הזכות לכבוד לפי חוק יסוד:
- 34 כבוד האדם וחירותו. מודל זה אינו מתמצה רק בפגיעות מובהקות בכבוד הכוללות מרכיבים של השפלה

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

- וביוז, אך גם אינו משתרע על פני זכויות האדם כולן (ראו גם אהרן ברק פרשנות חוקתית, 422-416 (1995) [להלן: פרשנות חוקתית]; בג"צ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ועסקים נ' שר האוצר, סעיף 34 לפסק דינה של חברתי הנשיאה (לא פורסם, 19.11.09)). בהתאם למודל זה – "נכללים בגדר כבוד האדם אותם היבטים של כבוד האדם אשר מוצאים בחוקות שונות ביטוי בזכויות אדם מיוחדות, אך המתאפיינים בכך שהם קשורים, על פי תפיסתנו, בקשר ענייני הדוק לכבוד האדם (אם בגרעינו ואם בשוליו). על פי גישה זו, ניתן לכלול בגדר כבוד האדם גם הפליה שאין עימה השפלה, ובלבד שהיא תהא קשורה בקשר הדוק לכבוד האדם כמבטא אוטונומיה של הרצון הפרטי, חופש בחירה וחופש פעולה וכיוצא בהם היבטים של כבוד האדם כזכות חוקתית" (בג"צ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון נ' הכנסת, סעיף 38 (לא פורסם, 11.5.06); ראו גם אהרן ברק "כבוד האדם כזכות חוקתית" הפרקליט מא 271, 277, 280 (1994)). 31. גם בעת הנוכחית, טרם תוחמו גבולותיו המדויקים של המונח "כבוד האדם", ועדיין קיימת בו מידה של עמימות. עם זאת, נראה שלא קיימת מחלוקת בדבר מרכיביה הגרעיניים של הזכות, ובכלל זה, בדבר האיסור לבייש, להשפיל או לבזות אדם; בדבר האיסור להלבין את פניו ברבים ולגרום לו תחושה של עלבון; ובדבר האיסור להעמידו במצב של חוסר אונים כשהוא נתון לשרירות רצונם של אחרים (ראו גם סטממן, בעמ' 560)."
- ביתר שאת – "כליאתו של אדם מאחורי סורג וברדח, ללא הסמכה מפורשת בחוק, ולו לדקה אחת, דינה כדין שלילת חירות לשעה אחת, ל- 72 שעות, ולכל תקופה שהיא. אין מידה ואין שיעור לערכה ולאורכה של חירות האדם" (בג"צ 5304/92 פר"ח 1992 סיוע לנפגעי חוקים ותקנות למען ישראל אחרת – עמותה נ' שר המשפטים, פ"ד מז(4), 715).
- וראה גם ע"א (מחוזי ירושלים) 2542/08 סנ"צ מנחם נידם נ' איתמר בן גביר (נבו) 26.4.2009
- "איוון ראוי של מכלול השיקולים והנתונים העובדתיים בעניינו מעלה בבירור כי פעולת המשטרה במקרה זה לקחה ברשלנות, ובנסיבות המקרה היה מקום לצפות ממנה לנהוג בריסון רב יותר על מנת שלא לפגוע בזכויות היסוד של המשיבים לחופש הביטוי. לפיכך, הטלת אחריות נזיקית, בנסיבות שהתקיימו במקרה זה, לא רק שאין בה משום פגיעה באינטרסים הקשורים לתקינות עבודת המשטרה, אלא יש בה משום מסר חינוכי והרתעתי ראוי לעניין השימוש הזהיר והמיומן הנדרש מאנשי ציבור בכלל, ומאנשי משטרה המפעילים סמכויות אכיפה הפוגעת בזכויות חוקתיות בפרט. לאור כל האמור צדק בית משפט השלום כשהטיל אחריות נזיקית על המערערים ואין הצדקה להתערב בפסיקתו".
46. סוף דבר, שיעור הפיצוי שראוי לפסוק לטובת התובע 1 מביא בחשבון נסיבות העכוב, חיפוש, תפיסת הציוד האישי, כבילה בידים וברגלים ומעצר של 5 שעות בתחנת המשטרה כאשר התובע כבול בידיו ורגליו.
- כל אלה הביאוני לכלל מסקנה כי יש להעמיד את סכום הפיצוי הכולל על סך של 10,000 ₪, בתוספת סך של 5,000 ₪ בגין שכ"ט עו"ד.
47. לא מצאתי להטיל חיוב העניינה של התובעת 2, לאור העדר זיקתה לתוצאת הארוע.

בית משפט השלום בירושלים

תאד"מ 21-07-58898 ניסני ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

1
2
3

ניתן היום, כ"ט תשרי תשפ"ה, 31 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.

4
5

טלי להב, רשמת בכירה